

HANDLEIDING

Een stem opnemen

Inleiding

Voor het opnemen van een stem gebruik je het programma Studio. De procedure is als volgt:

- elk van de 774 items (een woord of zin) wordt door de tekst-naar-spraaksoftware voorgezegd.
- de spreker start de opname en zegt het item zo precies mogelijk na.
- de spreker luistert de opname af, en controleert of alle woorden correct uitgesproken zijn, en of de opname van voldoende kwaliteit is.

De opnamen worden opgeslagen in de map “Fluency opname” onder “Mijn documenten”. Na afloop zet je de bestanden in deze map op cd, en die stuur je naar Fluency voor verwerking tot een spraakdatabase.

In principe kan de spreker zelf de opnamen maken en beoordelen. Maar het is erg aan te bevelen om er iemand naast te hebben zitten die goed luistert of alles correct wordt uitgesproken.

De opnamen leveren bij elkaar ongeveer 45 minuten spraak op, maar het kost natuurlijk aanzienlijk meer tijd om alles in te spreken. In de meeste gevallen zijn vier sessies van 1 à 2 uur voldoende om de opnamen af te ronden.

Bediening van het programma

Je kunt het opnameprogramma met de muis bedienen, maar dit is op den duur erg vermoeiend. Daarom hebben we het zo opgezet dat je – zolang alles goed gaat – alleen maar op Enter of de spatiebalk hoeft te drukken om naar de volgende stap te gaan. Ook kun je de cijfertoetsen 1 t/m 4 gebruiken om de bijbehorende knoppen te kiezen.

Als je een opname opnieuw wilt inspreken, zet dan eerst een vink bij “Deze opname opnieuw doen.” De vorige opname wordt dan overschreven!

Oefen eerst wat met het programma, en gooi die opnamen weg voordat je begint met het serieuze werk.

Instructies voor de spreker

Het materiaal dat je in moet spreken is behoorlijk pittig. Het bevat veel moeilijke woorden, en ook een aantal lange zinnen. Bovendien wordt er van je verwacht dat je vrij precies het voorbeeld nazegt, en dat is niet altijd hoe je het zelf zou doen.

Je moet met name letten op het volgende:

- Zorg dat elke opname begint en eindigt met een stukje stilte.
- Pauzeer alleen bij komma’s en punten, precies zoals in het voorbeeld dat je te horen krijgt. Dit is erg belangrijk, extra pauzes (of het overslaan van een pauze) leiden tot zeer hoorbare fouten in de spraakdatabase.

- Het lidwoord *het* wordt altijd uitgesproken als 't, ook aan het begin van een zin. We hebben gemerkt dat dit erg moeilijk is voor de meeste sprekers, dus je moet hier goed op letten.
- Woorden als *hij*, *er*, *haar* worden juist wel volledig uitgesproken, behalve waar in de tekst op het scherm een gereduceerde vorm wordt aangegeven (*dat ie...*).
- Veel woorden kunnen op verschillende manieren worden uitgesproken. Bijvoorbeeld: je kunt het woord *auto* uitspreken met een *o* aan het begin, of met een *au*. Tijdens de opnamen moet je altijd zoveel mogelijk de uitspraak van het voorbeeld volgen.

Tot slot iets over de stijl van voorlezen. De manier waarop je dit doet is erg bepalend voor het resultaat. Het risico van nazeggen is dat je als een robot gaat spreken. Dat is ook weer niet de bedoeling, je moet het materiaal wel presenteren.

Van belang is dat je dat presenteren steeds min of meer hetzelfde doet. Als je afwisselend opgewekt, boos of verveeld klinkt, dan wordt het eindresultaat iets heel raars. De tekst-naar-spraaksoftware haalt namelijk geen complete woorden of zinnen uit de spraakdatabase, maar klankovergangen die gecombineerd worden tot woorden en zinnen die je – in de meeste gevallen – niet hebt ingesproken.

Ook de luidheid waarmee je spreekt moet je zoveel mogelijk constant zien te houden.

Las tijdens het inspreken regelmatig een pauze in, met name als je schor begint te klinken!